

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного факультету

Оксана ГОМОТЮК
« _____ » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« _____ » 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ІННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
« _____ » 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА
(ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА)»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Екзамен (сем.)
Денна	1	1	46	44	5	12	103	210	1
Заочна	1	1	8	4	-	-	198	210	2

30.08.2024

Тернопіль – 2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 012 Дошкільна освіта, затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 11 від 26 червня 2024р.)

Робочу програму склали к.пед.н., доцент кафедри освітології і педагогіки **Ольга ГЛАВАЦЬКА**; к.пед.н., доцент кафедри освітології і педагогіки **Оксана ПИСАРЧУК**

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки (протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.).

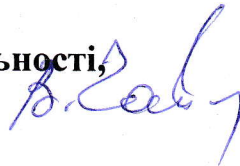
**Завідувач кафедри,
д. пед. н., професор**

Лілія РЕБУХА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 Дошкільна освіта (протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.).

**Голова групи забезпечення спеціальності,
д.пед.н., професор**

Володимир ЧАЙКА

**Гарант освітньої програми,
к.пед.н., доцент**

Ольга ГЛАВАЦЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА
(ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА)»**

1. Опис дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)»

<i>Дисципліна</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, СВО</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS – 7	галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 5	Спеціальність – 012 Дошкільна освіта Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i>
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 46 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 44 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 210		Самостійна робота: <i>Денна – 103 год.,</i> <i>Заочна – 108 год.</i> Індивідуальна робота – 5 год. Тренінг – 12 год.
Тижневих годин: 14, з них аудиторних – 6.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» є формування у студентів цілісного уявлення про заклад вищої освіти (ЗВО), знання про організаційно-управлінські аспекти їхньої фахової підготовки до майбутньої професійної діяльності, формування первинного досвіду навчальної діяльності в умовах кредитно-модульної системи навчання та розвиток професійних інтересів у галузі обраного фаху; формування правильного розуміння особливостей спеціальності «Дошкільна освіта» та розвиток здатності перспективного бачення подальшого вдосконалення дошкільної галузі; комплексне вивчення основ загальної педагогіки; формування стійких уявлень про предмет, завдання, основні

категорії загальної педагогіки, її зв'язки з іншими дисциплінами; розкриття ролі педагогічної підготовки в цілісній системі професійної підготовки і професійної діяльності фахівця дошкільної освіти; розвиток креативного мислення, високого рівня педагогічної культури; оволодіння уміннями планувати та здійснювати управління закладами дошкільної освіти.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- опанування основними поняттями, завданнями та функціями педагогіки;
- засвоєння студентами системи знань принципів, форм, методів виховання і навчання;
- формування у студентів уявлення про процес навчання, його цілі;
- розвиток у студентів педагогічного мислення, здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності;
- навчання творчих підходів до розв'язання нестандартних педагогічних ситуацій, уміння приймати найбільш вдалі рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання і навчання;
- усвідомлення особливостей управлінської діяльності, сучасних парадигм управління закладом дошкільної освіти;
- формування умінь та навичок організації, здійснення та аналізу професійної діяльності;
- сприяння формуванню у студентів основ педагогічної майстерності;
- набуття навичок науково організовувати власну навчально-дослідну та самостійну роботу;
- формування у студентів уявлення про систему освіти в Україні та пріоритетні напрями її розвитку, особливості педагогічної діяльності на сучасному етапі та структуру дошкільної освіти в Україні;
- формування уявлення про особливості професіограми та професійної діяльності вихователя ЗДО;
- формування умінь та навичок технології організації навчальної та самостійної роботи студентів в університеті;
- формування необхідних умінь: здійснення пошуку потрібної літератури, складання бібліографічних покажчиків.

Передумови для вивчення дисципліни

Дисципліна «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» передбачає наявність знань із суміжних дисциплін: Загальна психологія, Історія державності та культура України, Іноземна мова, Основи корекційної педагогіки, Філософія.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких спеціальних (фахових) *компетентностей*:

- Здатність до міжособистісної взаємодії (ЗК-6).
- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК-7).
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК-8).
- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації (СК-1).

- Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності (ЗК-10).
- Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації (СК-1).
- Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага) (СК-2).
- Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у дітей раннього і дошкільного віку (СК-3).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі) (СК-4).
- Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів) (СК-7).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі (СК-8).
- Здатність до розвитку перцептивних, мнемічних процесів, різних форм мислення та свідомості в дітей раннього і дошкільного віку (СК-9).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності (СК-11).
- Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності (СК-12.)
- Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку (СК-13).
- Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості (СК-14).
- Здатність до забезпечення індивідуального і диференційованого розвитку дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами відповідно до їхніх можливостей та потреб (СК-15).
- Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу (СК-16).
- Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньо-професійної та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини (СК-20).
- Здатність до формування у дітей дошкільного віку екологічних знань, екологічної культури, екологічної свідомості та навичок екологічно доцільної поведінки (СК-21).
- Здатність до налагодження взаємодії та консультування батьків дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами (СК-25).

- Здатність організовувати науково-методичну та інноваційну діяльність в системі дошкільної та інклюзивної освіти (СК-26).

- Здатність представляти та відстоювати інтереси і права дітей з особливими освітніми потребами та їх сімей шляхом впливу на громадську думку та рішення в політичній, економічній, соціальній сфері державного управління (СК-27).

2.4. Результати навчання

– Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку (ПР- 1).

– Розуміти природу і знати вікові особливості дітей з різними рівнями розвитку, особливості розвитку обдарованих дітей, індивідуальні відмінності дітей з особливими освітніми потребами (ПР-3).

– Розуміти і визначати особливості провідної - ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку (ПР-4).

– Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти (ПР-5).

– Встановлювати зв'язок між педагогічними впливами та досягнутими дітьми результатами (ПР-6).

– Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності (ПР-7).

– Вміти складати індивідуальні програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами та необхідні для навчання документи; бути знайомим з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням (ПР-8).

– Розуміти історію та закономірності розвитку дошкільної освіти. Аналізувати педагогічні системи минулого та творчо трансформувати їх потенціал у сучасний навчально-виховний простір закладу дошкільної освіти (ПР- 9).

– Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами (ПР-10).

– Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому (ПР-11).

- Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці (ПР-12).

- Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності (ПР-15).

- Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей (ПР-16).

- Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками (ПР-17).

- Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку (ПР-18).

- Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку (ПР-20).

- Розробляти індивідуальні програми соціалізації й адаптації дітей раннього і дошкільного віку (ПР-21).

- Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку (ПР-22).

- Вміти застосовувати освітні, виховні, арт-терапевтичні, інформаційні методики та організовувати соціально-педагогічний супровід та інтеграцію осіб з особливими освітніми потребами та членами їх сімей (ПР-23).

- Вміти застосовувати освітні, виховні, арт-терапевтичні, інформаційні методики та організовувати соціально-педагогічний супровід та інтеграцію осіб з особливими освітніми потребами та членами їх сімей (ПР-24).

- Налагоджувати взаємодію та здійснювати консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами (ПР-27).

- Налагоджувати взаємодію та здійснювати консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами (ПР-28).

2.5. Матеріально-технічне забезпечення

Технічні засоби (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, прилади та інструменти (таблиці, дидактичні матеріали).

3. Програма навчальної дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)»

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Тема 1. Система освіти в Україні, організація дошкільної освіти

З історії розвитку системи суспільного дошкільного виховання. Значення раннього розвитку для формування особистості. Система дошкільної освіти: заклади дошкільної освіти (дитячі садки, ясла, НВК). Закон України «Про

дошкільну освіту». Основні завдання дошкільної освіти на сучасному етапі. Тенденції розвитку вищої освіти України на сучасному етапі. Відмінність та подібність систем вищої освіти України і Європейських держав. Основні документи, які регламентують процес підготовки сучасного спеціаліста з вищою освітою: Закон України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Статут вищого закладу освіти. Права й обов'язки студентів. Європейський вибір України — невід'ємна складова її подальшого розвитку. Входження освіти і науки України у європейське інформаційне та освітнє поле як вагомий чинник економічного, соціального, інтелектуального, інноваційно-технологічного та культурного розвитку. Дошкільна освіта – перша ланка в системі освіти України та її роль у національному відродженні України. Законодавча база України про дошкільну освіту (Закон України «Про дошкільну освіту», Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку). Навчальні заклади системи дошкільної освіти. Основні засади організації освітнього процесу в дошкільному закладі. Базовий компонент дошкільної освіти.

Література: 1; 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Тема 2. Зміст і організація навчання в університеті за педагогічними спеціальностями

Мета та цілі вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства. Державні стандарти вищої освіти. Принципи побудови педагогічного процесу у ЗВО. Форми організації педагогічного процесу: лекції, семінарські, практичні і лабораторні заняття, спецсемінари, спецкурси, консультації, тренінги. Творчий характер самостійної роботи студентів: наукові групи, наукові гуртки. Курсові, бакалаврські, дипломні, магістерські роботи. Форми контролю й оцінки знань студентів. Права та обов'язки студентів. Студентське самоврядування.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Тема 3. Характеристика фахової діяльності вихователя дошкільного закладу. Професійні якості особистості педагога-вихователя

Походження терміна «педагог» й історичні передумови виникнення професії педагога-вихователя, соціальна значущість вихователя ЗДО та його основні функції як представника педагогічної професії, основні компоненти педагогічної діяльності вихователя; творчий характер і рівні творчої діяльності вихователя дошкільного закладу.

Поняття про галузевий стандарт. Освітньо-кваліфікаційна характеристика фахівця. Освітньо-професійна програма підготовки майбутнього фахівця дошкільної освіти. Права випускника спеціальності дошкільної освіти вищої школи.

Професіоналізм і саморозвиток особистості педагога ЗДО. Сутність понять «особистісний ріст педагога» та «професійне становлення педагога». Фактори впливу на професійне становлення педагога. Етапи професійного становлення педагога (адепт, майстер, авторитет, наставник). Джерела самоосвіти педагога. Кар'єра педагога. Види кар'єри. Особистісна професійна перспектива. Значення іміджу у професійній кар'єрі. Складові іміджу педагога. Способи формування іміджу.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Тема 4. Навчальна та наукова діяльність студентів. Зміст, види і методи самостійної роботи студентів

Поняття культури розумової праці студента. Працездатність і умови її збереження. Навчальна робота в аудиторії. Організація науково-дослідницької діяльності студентів. Курсові та магістерські роботи. Характеристика науково-дослідницької роботи студентів поза навчальним процесом. Сутність проблеми адаптації до навчання у вищій школі; поняття «культура навчальної праці» та основні його компоненти; роль пам'яті у засвоєнні навчального матеріалу та основні правила, які полегшують процес запам'ятовування.

Організація самостійної роботи студентів та її значення. Поняття професійного самовиховання та його роль у формуванні особистості педагога. Професійний ідеал і засоби професійного самовиховання. Методи самоосвіти. Робота з літературними джерелами, бібліографічними виданнями, картотеками й каталогами. Методи роботи з книгою (перегляд, вибіркоче читання, суцільне читання, читання з опрацюванням матеріалу). Прийоми осмислення тексту. Фіксація інформації. Виписки, складання плану, схеми, таблиці, графіки, тези. Конспектування, оформлення конспектів. Раціональний взаємозв'язок аудиторної і самостійної роботи студентів. Роль самоосвіти й самовиховання у процесі вузівської підготовки фахівців; особливості взаємозв'язку між поняттями «самоосвіта», «самовиховання» і «самостійна робота».

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10; 11.

Тема 5. Педагогічна практика у системі підготовки майбутніх вихователів

Педагогічна практика студентів у ЗДО різних типів є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців зі спеціальності «Дошкільна освіта» у ЗВО. Зміст та завдання ознайомчих, навчальних та педагогічних практик студентів спеціальності «Дошкільна освіта»: оволодіння студентами сучасними методами та формами організації навчально-виховного процесу в їх майбутній професії; формування в них професійних умінь і навичок на базі одержаних у закладі вищої освіти знань; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати їх у практичній діяльності.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10; 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Тема 6. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток

Педагогіка як галузь наукового знання про виховання людини. Основні етапи її розвитку. Об'єкт та предмет педагогіки. Методологічні основи педагогіки.

Основні категорії педагогіки. Структура педагогічної науки.

Зв'язок педагогічної науки з іншими науками: філософією, психологією, фізіологією, медициною тощо.

Роль педагогічної підготовки у цілісній системі професійної підготовки і професійної діяльності фахівця дошкільної освіти.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Тема 7. Розвиток, виховання та соціалізація особистості

Сутнісна характеристика особистості та її психологічна структура. Поняття «індивід», «особистість», «індивідуальність» як характеристики людини. Фактори розвитку особистості. Вікова періодизація дитинства за В. Крутецьким. Рушійні сили розвитку особистості. Рівні розвитку дитини за Л. Виготським.

Виховання як фактор розвитку і формування особистості. Виховання як спеціально організований процес. Народна педагогіка про чинники формування особистості, їх особливості та взаємозв'язок.

Суть соціалізації. Механізми соціалізації. Класифікація і загальна характеристика факторів соціалізації: макрофактори, мезофактори, мікрофактори. Роль провідної діяльності у формуванні особистості.

Література: 7; 8; 10; 12.

Тема 8. Самовиховання як вищий етап виховного процесу

Поняття, ознаки, види та структура самовиховання. Воля – провідна функція у самовихованні. Структурна модель самовиховання. Зв'язок між вихованням і самовихованням. Самовиховання у житті та діяльності видатних людей.

Основні характеристики та методи процесу самопізнання. Методи самопізнання. Самооцінка особистості. Види самооцінки і їх значення. Умови об'єктивної самооцінки. Правила формування об'єктивної самооцінки. Фактори, що впливають на формування самооцінки особистості та умови її вдосконалення. Методика самооцінювальної діяльності. Регулятивні операції у процесі самовиховання. Механізм самоуправління особистості. Методи саморегуляції.

Організація процесу самовиховання. Джерела розвитку самовиховання особистості. Рушійні сили самовиховання. Мотиваційна сфера особистості. Етапи та зміст самовиховання.

Література: 6; 8; 10; 12.

Тема 9. Характеристика педагогічного процесу

Педагогічний процес як система. Цілісність педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу. Суть і напрями нововведень. Оптимізація педагогічної системи. Шляхи підвищення ефективності педагогічного процесу в закладі освіти.

Література: 1; 6; 8; 10; 12.

Тема 10. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу

Загальна характеристика педагогічної професії: виникнення, становлення педагогічної професії, її своєрідність і перспективи розвитку.

Сутність, структура, функції, види, особливості педагогічної діяльності. Психолого-педагогічні вимоги до особистості педагога, його права та обов'язки.

Попередження професійного вигорання педагога. Творчий потенціал як фактор антивигорання. Методичні рекомендації щодо попередження професійного вигорання.

Література: 1; 2; 3; 4; 8; 10; 11.

Тема 11. Логіка і методика науково-педагогічного дослідження

Сутність і особливості наукових досліджень у педагогіці. Фундаментальні та прикладні науково-педагогічні дослідження. Організація педагогічного дослідження, його структурні елементи.

Поняття про методи дослідження, їх класифікація. Емпіричні методи дослідження: спостереження, опитування, педагогічний експеримент, вивчення продуктів діяльності особистості, узагальнення незалежних характеристик, соціометрія, тестування та ін. Теоретичні методи дослідження: аналіз, синтез, індукція, дедукція, порівняння, класифікація, узагальнення та ін.

Література: 2; 4; 7; 8; 10.

Тема 12. Предмет і завдання дидактики. Суть процесу навчання

Поняття дидактики та її завдання. Основні категорії дидактики: процес навчання, викладання, учіння, зміст освіти, методи навчання, форми організації навчання та ін.

Сутність процесу навчання, його методологічна основа. Двосторонній характер процесу навчання. Функції процесу навчання: освітня, виховна, розвиваюча; їх взаємозв'язок.

Структура процесу навчання: цільовий, стимулюючо-мотиваційний змістовий, операційно-діяльнісний, контрольнорегулюючий та операційно-діяльнісний компоненти.

Види навчання. Пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване навчання, навчання за допомогою комп'ютера.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 10.

Тема 13. Закономірності та принципи навчання

Поняття про закони та закономірності навчання. Зовнішні та внутрішні закономірності процесу навчання. Характеристика загальних закономірностей навчання. Індивідуальний і диференційований підхід у навчанні. Емоційність навчання. Правила навчання.

Дидактичні принципи та їх класифікація. Характеристика системи принципів навчання. Нетрадиційні принципи навчання. Реалізація принципів в освітньому процесі закладу освіти.

Народна педагогіка про принципи навчання.

Література: 1; 5; 7; 8; 10; 12.

Тема 14. Форми, методи і засоби навчання

Поняття про форми організації навчання та форми навчання. Класифікація форм організації навчання. Форми організації навчання.

Поняття про методи навчання. Двобічний характер методів навчання. Метод і прийом навчання.

Різноманітні підходи до класифікації методів навчання в сучасній дидактиці. Засоби навчання.

Література: 1; 4; 6; 8; 11; 12.

Тема 15. Виховання в цілісному педагогічному процесі.

Зміст процесу виховання

Сутність процесу виховання. Поняття про мету виховання, її об'єктивний характер. Двосторонній характер процесу виховання. Особливості процесу виховання. Структура процесу виховання та характеристика його складових. Характеристика закономірностей виховання. Державні та освітянські документи про мету та завдання виховання. Особливості і специфіка принципів виховання.

Поняття про зміст виховання, його особливості.

Народна педагогіка про зміст виховання. Використання народних традицій у виховному процесі закладу освіти.

Література: 4; 6; 7; 8; 12.

Тема 16. Форми та методи виховання

Поняття про форми організації процесу виховання, їх класифікація.

Стадії і перспективи розвитку дитячого колективу. Колектив і особистість. Педагогічне керівництво колективом.

Поняття про сутність методів, прийомів і засобів виховання. Умови, що визначають вибір методів, засобів і прийомів виховання. Класифікація методів виховання.

Система засобів виховання. Засоби всебічного розвитку особистості. Взаємозв'язок методів і засобів виховання.

Умови оптимального вибору та ефективного застосування методів виховання.

Народна педагогіка про методи виховання.

Література: 4; 7; 8; 9; 11.

Тема 17. Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління

Наукові основи управління закладами дошкільної освіти: принципи, методи, функції. Нормативно-правове забезпечення адміністративної діяльності керівника закладу дошкільної освіти. Зміст і методика роботи закладу. Методичні об'єднання. Статут закладу освіти. Юридична відповідальність керівника закладу дошкільної освіти.

Роль методичної роботи у підвищенні рівня професійної підготовки працівників. Функції методичної роботи. Завдання та зміст методичної роботи. Основні форми методичної роботи. Вимоги до організації самоосвіти вихователів. Підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів. Атестація працівників.

Література: 1; 7; 10; 12.

4. СТРУКТУРА залікового кредиту дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» (денна/заочна форма навчання)

	Кількість годин						ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
	Лекції		Практичн і заняття		Самостійна робота				
Назва теми	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН			

Змістовий модуль 1. Вступ до спеціальності									
Тема 1. Система освіти в Україні, організація дошкільної освіти	4		4		6	12	2	6	Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 2. Зміст і організація навчання в університеті за педагогічними спеціальностями	4	1	4		6	12			Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 3. Характеристика фахової діяльності вихователя дошкільного закладу. Професійні якості особистості	6	1	6	1	6	12			Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 4. Навчальна та наукова діяльність студентів. Зміст, види і методи самостійної роботи студентів	4		4		6	12			Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 5. Педагогічна практика у системі підготовки майбутніх вихователів	4		4		6	10			Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Змістовий модуль 2. Загальні основи педагогіки									
Тема 6. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток	2	1	2	-	6	12	3	6	Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 7. Розвиток, виховання та соціалізація особистості	2	1	2	1	6	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 8. Самовиховання як вищий етап виховного процесу	4	1	2	-	7	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 9. Характеристика педагогічного процесу	2	1	2	1	6	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 10. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу	2	-	1	-	6	12			Тести, вправи, презентації результатів виконаних завдань
Тема 11. Логіка і методика науково-педагогічного дослідження	2	-	1	-	6	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань

Тема 12. Предмет і завдання дидактики. Суть процесу навчання	2	1	2	1	6	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 13. Закономірності та принципи навчання	2	-	2	-	6	12			Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 14. Форми, методи і засоби навчання	2		2	-	6	12			Тести, опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 15. Виховання у цілісному педагогічному процесі. Зміст процесу виховання	2	1	2	-	6	12			Тести, презентації результатів виконаних завдань
Тема 16. Форми та методи виховання	2	1	2	-	6	12			Тести, практичні завдання, презентації результатів виконаних завдань
Тема 17. Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління	-	-	2	-	6	8			Опитування, презентації результатів виконаних завдань
Разом	46	8	44	4	103	198	5	12	
Підсумковий контроль	Екзамен								

5. Тематика практичних занять

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Вступ до спеціальності

Практичне заняття 1, 2

Тема 1. Система освіти в Україні, організація освіти

Мета: сформуванню наукового уявлення про систему вищої освіти України в цілому та система дошкільної освіти.

Запитання для обговорення:

1. Особливості національної системи освіти.
2. Основні державні документи, які регламентують функціонування системи освіти в Україні.
3. Завдання, принципи і структуру системи дошкільної освіти. Освітні лінії Базового компоненту дошкільної освіти.
4. Місце вищої освіти та її особливості в структурі безперервної освіти в Україні.
5. Основні засади та особливості становлення дошкільної освіти.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Практичне заняття 3, 4

Тема 2. Зміст і організація навчання в університеті за педагогічними спеціальностями

Мета: сформувати наукове уявлення про принципи побудови педагогічного процесу у ЗВО та форми організації педагогічного процесу

Запитання для обговорення:

1. Сутність, завдання і зміст педагогічної освіти. Особливості навчальної роботи в аудиторії.
2. Структура навчального плану будь-якої спеціальності.
3. Специфіку навчального процесу у ЗВО та фактори успішного навчання.
4. Особливості різних форм навчання у вищій школі.
5. Методи, форми і види контролю навчальних досягнень студентів.
6. Права та обов'язки студентів.
7. Функції органів студентського самоврядування.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Практичне заняття 5, 6, 7

Тема 3. Характеристика фахової діяльності вихователя дошкільного закладу. Професійні якості особистості педагога-вихователя

Мета: сформувати наукове уявлення та знання про соціальна значущість вихователя ЗДО та його основні функції як представника педагогічної професії, основні компоненти педагогічної діяльності вихователя.

Запитання для обговорення:

1. Походження терміна «педагог» й історичні передумови виникнення професії педагога й вихователя.
2. Соціальна значущість вихователя ЗДО та його основні функції як представника педагогічної професії.
3. Основні компоненти педагогічної діяльності вихователя.
4. Творчий характер і рівні творчої діяльності вихователя дошкільного закладу.
5. Особливості професійно-педагогічної діяльності педагога на сучасному етапі
6. Структура педагогічної майстерності вчителя
7. Труднощі педагогічної діяльності.

Література: 2; 3; 5; 7; 8; 9; 10; 11.

Практичне заняття 8, 9

Тема 4. Навчальна та наукова діяльність студентів. Зміст, види і методи самостійної роботи студентів

Мета: сформувати наукове уявлення про культури розумової праці студента; організацію та характеристику науково-дослідницької діяльності та самостійної роботи здобувачів.

Запитання для обговорення:

1. Форми та організаційні моменти навчальної і науково-дослідної роботи у вищій школі.
2. Поняття «культура навчальної праці» та основні його компоненти.

3. Роль пам'яті у засвоєнні навчального матеріалу та основні правила, які полегшують процес запам'ятовування.

4. Місце та значення самоосвіти, самовиховання, самоаналізу, самооцінки, установки, у процесі вузівської підготовки фахівців.

5. Особливості різних видів самостійної роботи за різними критеріями.

6. Основні методи роботи з книгою: перегляд, вибіркоче читання, суцільне читання, читання з опрацюванням.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10; 12.

Практичне заняття 10, 11

Тема 5. Педагогічна практика у системі підготовки майбутніх вихователів

Мета: сформувані наукове уявлення про різноманітність педагогічної практики студентів у ЗДО різних типів, їх особливості.

Запитання для обговорення:

1. Значення педагогічної практики в підготовці фахівців з дошкільної освіти.

2. Основні види та процедура проходження студентами педагогічної практики.

3. Основні питання, з яких варто звертатися до керівника педагогічної практики.

4. Орієнтовні питання, які допоможуть з

5. 'ясувати завідуюча, методист і вихователь дошкільного закладу освіти.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10; 12.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ

Практичне заняття 12

Тема 6. Педагогіка як наука, її становлення і розвиток

Мета: сформувані наукове уявлення про предмет, завдання, основні категорії педагогіки, її зв'язки з іншими дисциплінами.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте сутність поняття «педагогіка» та основні етапи її розвитку.

2. Дайте визначення і розкрийте суть основних категорій педагогіки.

3. Назвіть завдання, які висуваються перед сучасною педагогічною наукою?

4. Висвітліть структуру педагогічної науки.

5. Виявіть зв'язок між вихованням, освітою та навчанням.

6. Обґрунтуйте зв'язок педагогічної науки з іншими науками.

7. Проаналізуйте «кодекс лицарської честі» запорізьких козаків. Зробіть висновки.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Практичне заняття 13

Тема 7. Розвиток, виховання та соціалізація особистості

Мета: засвоїти знання щодо розвитку людини, впливу виховання на розвиток особистості, особливості соціалізації на різних етапах розвитку особистості.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте зміст понять «людина», «індивід», «особистість».

2. У чому виявляється єдність і відмінність процесів розвитку і формування особистості?
 3. Якими факторами зумовлюється розвиток особистості?
 4. Що таке спадковість? Яка її роль, місце і значення у розвитку особистості?
 5. Що необхідно розуміти під середовищем? Як впливає середовище на розвиток особистості?
 6. Визначте негативні фактори впливу середовища на розвиток і формування особистості.
 7. Розкрийте значення виховання у формуванні і розвитку особистості.
 8. Яке значення має активність особистості у власному розвитку?
- Література:** 7; 8; 10; 11.

Практичне заняття 14

Тема 8. Самовиховання як вищий етап виховного процесу

Мета: опанувати знання щодо самовиховання як вищого етапу виховного процесу; забезпечити усвідомлення необхідності самовдосконалення своєї особистості; розвинути здатність до самопізнання, самооцінки та саморегуляції; сформувати вміння та навички організації процесу самовиховання.

Запитання для обговорення:

1. Чи існує зв'язок між вихованням і самовихованням? Обґрунтуйте відповідь.
2. Яке місце займає самовиховання у Вашому житті?
4. Яким Ви себе бачите в майбутньому житті?
5. У чому полягає значення соціальних норм у житті людини?
6. Якими, на Вашу думку, нестандартними шляхами можна підвищити ефективність процесу самовиховання?
7. Обґрунтуйте умови успішного самовиховання.
8. Прослідкуйте на основі вивчення автобіографічної літератури процес самовиховання у житті та діяльності видатних людей. Проаналізуйте життєвий шлях успішних людей. Обґрунтуйте власну позицію щодо вказаних Вами показників успіху.
9. Які протиріччя виникають у процесі самовиховання?
10. Що спонукає людину до самовиховання?
11. Охарактеризуйте етапи самовиховання.
12. Назвіть і обґрунтуйте стимули самовиховання визначені В. Сухомлинським. Якими стимулами керуєтесь Ви в процесі самовиховання.
13. Згідно основних напрямів змісту виховання опишіть зміст самовиховання.
14. Складіть модель процесу самовиховання.
15. Напишіть творчу роботу на одну із тем:
 - «Як змінилися мої мрії та бажання впродовж останніх років?».
 - «Як я готую себе до майбутньої професійної діяльності?».

Література: 5; 8; 10; 12.

Практичне заняття 15

Тема 9. Характеристика педагогічного процесу

Мета: опанувати знання щодо сутності поняття педагогічного процесу.

Запитання для обговорення:

1. Назвіть основні цілі, завдання педагогічного процесу.
2. Охарактеризуйте структуру педагогічного процесу, його суперечності та рушійні сили.
3. Висвітліть закономірності та принципи педагогічного процесу.
4. Обґрунтуйте взаємовідносини учасників педагогічного процесу.
5. Проаналізуйте форми взаємозв'язку школи з громадськістю.
6. Назвіть основні напрями спільної діяльності школи, сім'ї та громадськості у вихованні дітей.

Література: 1; 5; 7; 8; 10; 12.

Практичне заняття 16

Тема 10. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу

Мета: ознайомити студентів із професійною діяльністю педагогів як суб'єктів педагогічного процесу.

Запитання для обговорення:

1. Розкрийте основні функції педагога.
2. Назвіть вимоги, що висуваються до педагога на сучасному етапі.
3. Що позначає поняття «педагогічна майстерність»? Визначте елементи педагогічної майстерності.
4. Проаналізуйте вплив педагогів на формування Вашої особистості.
5. Напишіть твір-роздум на тему: «Мій ідеал учителя».
6. Обґрунтуйте твердження: «Педагог – не професія, а особисте покликання людини».

Література: 1; 2; 3; 4; 5; 7; 8; 10; 12.

Тема 11. Логіка і методика науково-педагогічного дослідження

Мета: засвоїти знання щодо поняття, логіки і методики науково-педагогічного дослідження.

Запитання для обговорення:

1. Чому для розвитку педагогічної науки необхідне здійснення наукових досліджень?
2. Розкрийте відмінності між фундаментальними і прикладними педагогічними дослідженнями.
3. Назвіть основні етапи науково-педагогічного дослідження.
4. Охарактеризуйте емпіричні та теоретичні методи педагогічного дослідження.
5. Складіть анкету на самостійно визначену тему, відповідно до спеціальності, проаналізуйте її дані і результати зобразіть у вигляді таблиці.
6. До самостійно визначеної теми наукового дослідження, відповідно до спеціальності, скласти план.
7. До самостійно визначеної теми наукового дослідження, відповідно до спеціальності, визначіть об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.
8. Напишіть тези на тему, відповідно до обраної Вами спеціальності.

Література: 7; 8; 9; 10; 11.

Практичне заняття 17

Тема 12. Предмет і завдання дидактики. Суть процесу навчання

Мета: засвоїти знання щодо предмету та завдань дидактики; ознайомити із сутністю процесу навчання.

Запитання для обговорення

1. Охарактеризуйте предмет, завдання та категорії дидактики.
2. У чому сутність сучасної дидактичної системи?
3. Розкрийте поняття «процес навчання». У чому полягає суть двостороннього характеру процесу навчання?
4. Визначте та охарактеризуйте структурні компоненти процесу навчання.
5. На яких мотивах має ґрунтуватися пізнавальна діяльність у процесі навчання?
6. У чому ви бачите подібність і відмінність процесів наукового пізнання і навчання?
7. Назвіть функції процесу навчання, поясніть зв'язок між ними.
8. Розкрийте структуру діяльності педагога у процесі навчання.
9. У чому полягає сутність пояснювально-ілюстративного, проблемного та програмованого навчання?
10. Проаналізуйте зміст підручника (за фахом) і з'ясуйте, які теми, на Вашу думку, слід ще додати або вилучити.

Література: 1; 4; 5; 7; 9; 10.

Практичне заняття 18

Тема 13. Закономірності та принципи навчання

Мета: ознайомити студентів із закономірностями та принципами навчання.

Запитання для обговорення:

1. Охарактеризуйте найважливіші закономірності навчання.
2. Що таке принципи навчання? У чому виявляється їх зв'язок із закономірностями навчання?
3. Що таке правила навчання? У чому виявляється їх зв'язок із принципами навчання.
4. У чому полягає сутність принципів науковості, систематичності і послідовності, свідомості, активності і самостійності, наочності, ґрунтовності, емоційності, зв'язку навчання з життям та ін. Які правила їх реалізації?
5. У чому полягає значення знання закономірностей і принципів навчання для педагога?

Література: 1; 5; 7; 8; 10; 12.

Практичне заняття 19

Тема 14. Форми, методи і засоби навчання

Мета: систематизувати знання студентів щодо форм, методів та засобів навчання.

Запитання для обговорення:

1. Що розуміють під поняттям «форми організації навчання»?
2. Поясніть відмінність між поняттями «форми організації навчання» і «форми навчання».
3. Які форми організації навчання відомі в історії дидактики? Визначте їх переваги і недоліки.

4. Що називають методами навчання?
 5. Як співвідносяться поняття «метод», «прийом» і «засіб» навчання?
 6. Що таке класифікація методів навчання? Назвіть основні підходи до класифікації методів навчання.
 7. Які методи відносять до методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності?
 8. У чому полягають переваги і недоліки словесних методів навчання? Яке місце вони посідають у сучасному закладі освіти?
 9. У чому цінність і особливості використання наочних методів навчання?
 10. У якому взаємозв'язку перебувають практичні методи навчання із словесними і наочними?
 11. Які методи використовують для стимулювання і мотивації пізнавальної діяльності?
 12. Охарактеризуйте специфіку методів контролю і самоконтролю у навчанні.
 13. Від яких умов залежить ефективно використання методів навчання?
 14. Розробіть тематику диспутів, вебінарів, дискусій при вивченні дисципліни, відповідно до спеціальності.
- Література:* 1; 5; 7; 8; 10; 11.

Практичне заняття 20

Тема 15. Виховання в цілісному педагогічному процесі.

Зміст процесу виховання

Мета: ознайомити студентів із особливостями процесу виховання, його змістом.

Запитання для обговорення:

1. Охарактеризуйте суть і особливості процесу виховання.
2. Обґрунтуйте наукові підходи до трактування сутності процесу виховання.
3. Проаналізуйте етапи виховного процесу.
4. Висвітліть поняття, особливості та методи діагностики вихованості школярів.
5. Назвіть принципи виховання.
6. Від яких факторів залежить ефективність педагогічного керівництва колективом?
7. Охарактеризуйте стадії розвитку колективу. Яку роль відіграє колектив у формуванні особистості?
8. Сформулюйте завдання морального виховання. Розкрийте зміст, форми і методи морального виховання.
9. Назвіть основні завдання естетичного виховання. Які особливості естетичного виховання дітей різних вікових груп?
10. Розкрийте зміст, форми і методи трудового виховання.
11. Визначте основні етапи здійснення профорієнтаційної роботи серед школярів.
12. Розкрийте сутність понять: фізичний розвиток і фізичне виховання. Визначте особливості фізичного виховання школярів у процесі навчальних занять та позакласній роботі.
13. Розкрийте зміст, завдання і методи екологічного виховання.

14. Назвіть основні завдання статевого виховання. Які фактори зумовлюють актуалізацію питань статевого виховання? Назвіть особливості статевого виховання дітей різних вікових груп.

Література: 4; 5; 7; 8; 12.

Практичне заняття 21

Тема 16. Форми та методи виховання

Мета: систематизувати знання студентів щодо форм та методів виховання.

Запитання для обговорення:

1. Узагальніть поняття про форми виховання. Дайте характеристику окремих форм виховної роботи.

2. Висвітліть форми спільної роботи закладу освіти і сім'ї.

3. Розкрийте зміст і методіку підготовки та проведення окремих форм роботи педагога з батьками дітей.

4. Назвіть і охарактеризуйте методи вивчення сім'ї.

5. Проаналізуйте досвід роботи вчителя або класного керівника Вашої школи.

6. Обґрунтуйте поняття «методи виховання», «засоби виховання».

7. У чому Ви вбачаєте зв'язок між методами і прийомами виховання? Наведіть приклади.

4. У чому полягає суть класифікації методів виховання.

5. Які методи належать до групи методів формування свідомості особистості? Розкрийте їх сутність.

6. Розкрийте значення методу прикладу у вихованні особистості.

8. З'ясуйте правила використання методів заохочення і покарання.

9. Які умови визначають вибір методів виховання?

Література: 4; 7; 8; 11.

Практичне заняття 22

Тема 17. Заклад дошкільної освіти як педагогічна система і об'єкт управління

Мета: ознайомити студентів із нормативною базою створення та функціонування закладу дошкільного освіти.

Запитання для обговорення:

1. Охарактеризуйте структуру органів управління освітою та їх діяльність.

2. Висвітліть закономірності управління закладами освіти.

3. Проаналізуйте нормативно-правове забезпечення адміністративної діяльності керівника закладу дошкільної освіти.

4. Обґрунтуйте зміст і методіку роботи закладу дошкільної освіти.

5. Ознайомтеся зі статутом закладу дошкільної освіти.

6. У чому полягає суть юридичної відповідальності керівника закладу дошкільної освіти?

7. Висвітліть, яким чином здійснюється атестація працівників закладу дошкільної освіти.

Література: 1; 7; 10.

6. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальними матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче. Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Реферат виконується здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. Оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Захист завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформлення презентації.

Теми рефератів

1. Що я знаю про професію вихователя?
2. Напрями реформування сучасного ЗДО.
3. Сучасний вихователь: який він чи вона?
4. Професійно-особистісні якості сучасного студента ЗВО.
5. Які творчі риси особистості майбутнього педагога закладає навчання в ЗВО?
6. Педагог ХХІ століття.
7. Особливості системи безперервної освіти нашого регіону.
8. Причини, що спонукують вихователів до підвищення своєї кваліфікації.
9. Ефективні форми підвищення кваліфікації вихователів-педагогів.
10. Мотиви навчання сучасних студентів у ЗВО.
11. Можливості впливу педагога на розвиток особистості.
12. Передовий і новаторський педагогічний досвід учителів країни (на вибір студента).
13. Альтернативні школи: минуле, сьогодення, майбутнє.
14. Становлення і розвиток педагогіки як науки.
15. Предмет, завдання та основні категорії педагогіки.
16. Система педагогічних наук.
17. Зв'язок педагогіки з іншими науками.
18. Етапи науково-педагогічного дослідження.
19. Методи науково-педагогічного дослідження.
20. Основні принципи побудови системи освіти в Україні.
21. Структура системи освіти в Україні.
22. Поняття про особистість, її розвиток та формування.
23. Роль спадковості, середовища і виховання у формуванні особистості.
24. Періодизація дитячого віку.
25. Акселерація і ретрадація: причини та проблеми.

26. Врахування індивідуальних особливостей дитини у педагогічному процесі.
27. Предмет, завдання та категорії дидактики.
28. Основні дидактичні концепції.
29. Структура процесу навчання.
30. Функції процесу навчання.
31. Закономірності навчання, їх характеристика.
32. Принципи навчання, їх характеристика.
33. Загальна характеристика змісту освіти.
34. Теорії формування змісту освіти.
35. Державні стандарти освіти.
36. Методи навчання та їх класифікація.
37. Методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності.
38. Методи стимулювання навчально-пізнавальної діяльності.
39. Методи контролю і самоконтролю в навчанні.
40. Умови, що визначають вибір методів навчання.
41. Форми організації навчання та їх розвиток у дидактиці.
42. Поняття діагностики навчання. Функції і принципи діагностування.
43. Сутність і особливості процесу виховання.
44. Структура процесу виховання.
45. Закономірності виховання, їх характеристика.
46. Принципи виховання, їх характеристика.
47. Методи виховання та їх класифікація.
48. Методи формування свідомості особистості.
49. Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки.
50. Методи стимулювання діяльності і поведінки.
51. Умови, що визначають вибір методів виховання.
52. Форми виховання, їх характеристика.
53. Сутність, завдання, зміст і методи розумового виховання.
54. Сутність, завдання, зміст і методи морального виховання.
55. Сутність, завдання, зміст і методи естетичного виховання.
56. Сутність, завдання, зміст і методи трудового виховання.
57. Сутність, завдання, зміст і методи фізичного виховання.
58. Сутність, завдання, зміст і методи екологічного виховання.
59. Сутність, завдання, зміст і методи статевого виховання.
60. Формування творчих здібностей дітей дошкільного віку в процесі ігрової діяльності.
61. Гендерний підхід в організації освітньої діяльності закладів освіти.
62. Творчий потенціал як фактор антивигорання.
63. Методичні рекомендації щодо попередження професійного вигорання.

7. Тренінг з дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» (12 год).

Завдання для проведення тренінгу (на вибір студента).

Розробка та проведення цих завдань допоможуть здобувачам освіти бакалаврського рівня не тільки теоретично, а й практично реалізувати знання з курсу «Загальна педагогіка» (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка).

Завдання 1. Створення педагогічного портрета вихователя

Створити «портрет» ідеального вихователя ЗДО. Вони повинні описати професійні та особисті якості, компетенції, методи роботи, а також, яким чином цей вихователь впливає на розвиток дитини. Студенти можуть представити цей портрет у вигляді колажу, мультимедійної презентації або короткого відео.

Завдання 2. Створення казки з педагогічним змістом

Студенти повинні скласти казку для дітей дошкільного віку, яка б мала освітньо-виховний компонент (наприклад, про важливість дружби, поваги, допомоги один одному). Вони можуть ілюструвати казку власними малюнками або ж створити аудіокнигу з озвучкою різними голосами.

Завдання 3. Моделювання педагогічної ситуації

Студенти повинні змоделювати педагогічну ситуацію (наприклад, дитина відмовляється йти до дитячого садка, або дитина конфліктує з іншими дітьми). Вони повинні запропонувати можливі шляхи вирішення проблеми з позиції вихователя. Студенти можуть розіграти ситуацію в міні-театрі або зняти короткий відеоролик.

Завдання 4. Розробка власного освітнього блогу

Студенти повинні створити концепцію блогу або сторінки в соціальних мережах, присвяченої дошкільній освіті. Вони повинні обрати теми для постів (наприклад, поради для батьків, ігрові методики розвитку дитини, психологічні аспекти виховання). Студенти можуть розробити логотип та опис блогу, вигадати цікаві рубрики або створити макет сторінки.

Завдання 5. Постер: «Дошкільна освіта в моєму баченні»

Студенти повинні створити постер, який візуально відображає їхнє бачення того, якою має бути сучасна дошкільна освіта. Вони можуть використовувати символи, малюнки або короткі гасла. Використання різних форматів, таких як колаж або цифрова графіка.

Завдання 6. Рефлексія на тему «Моє покликання – бути вихователем»

Студенти пишуть есе на тему «Чому я обрав/обрала професію вихователя», розмірковуючи над своїми очікуваннями від професії та баченням власної ролі в освітньому процесі. Вони можуть представити це есе у формі листа до майбутнього себе або створити відео-рефлексію.

Завдання 7. Складіть картотеку з 8-10 карток по літературі до теми «Особливості навчально-пізнавальної діяльності студента ЗВО» / «Професійно-педагогічна діяльність вихователя сучасного ЗДО» / «Система неперервної педагогічної освіти» зі своїми анотаціями.

8. Методи навчання

В освітньому процесі застосовуються: лекції; практичні заняття; індивідуальні заняття; інтерактивні методи навчання, виконання творчих завдань під керівництвом викладача та самостійно; виконання завдань з тренінгу.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю.

У процесі вивчення дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;
- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій

власного дослідження;

- поточне опитування;
- вирішення проблемних питань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання виконання тренінгу;
- оцінювання самостійної роботи студентів;
- реферати;
- екзамен.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Загальна педагогіка (Вступ до спеціальності. Загальна педагогіка)» визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової екзаменаційного кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10 %	10 %	10 %	10 %	5 %	15%	40 %
Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Поточне оцінювання*	Модульний контроль**	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 1-5).	Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 6-17).	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання	Тестові завдання (15 тестів по 4б. за тест) – макс. 60 балів. Теор.пит. 1 – макс. 20 балів. Теор.пит. 2 – макс. 20 балів.

Примітка:

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій, та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох частин: 1) тестові завдання та 2) теоретичне питання.

Критерії оцінювання теоретичного питання

За правильно виконане теоретичне питання студент може отримати максимум **25 балів**.

21-25 балів: студент демонструє ґрунтовні знання, вільно висловлює свою думку, виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.

16-20 балів: студент демонструє повні, систематичні знання, вільно висловлює думку, самостійно аналізує події, явища, факти, однак при викладі матеріалу студент допускає несуттєві помилки.

11-15 балів: студент демонструє знання теоретичного матеріалу в обсязі,

достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність у проблемних питаннях, допускає суттєві помилки при викладі матеріалу.

6-10 балів: студент демонструє фрагментарні знання теоретичного матеріалу, не знає основної термінології, не вміє логічно висловлюватися.

0-5 балів: студент демонструє фрагментарні знання, які є частково правильними; відповідь містить грубі помилки у аналізі подій, явищ, фактів, використанні термінології, відзначається порушенням логіки викладу, неаргументованим висвітленням питання.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимальна оцінка за виконане завдання становить **100 балів** і виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог.

<i>№ з/п</i>	<i>Вимоги</i>	<i>Бали</i>
1.	Зовнішній вигляд і оформлення.	5
2.	Виконання з використанням комп'ютерної техніки, дотримання обсягу і стандартів виконання (поля, міжрядковий інтервал, нумерація сторінок, вид і розмір).	10
3.	Обґрунтування актуальності обраної теми.	20
4.	Відповідність змісту і завдань темі.	10
5.	Повнота висвітлення теми.	10
6.	Змістове наповнення.	20
7.	Оформлення презентації.	10
8.	Оформлення і обсяг списку використаних літературних джерел.	10
9.	Захист роботи.	5
	Разом	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-58	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019 Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.)	1-22
2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students; Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-22
3.	Фліпчарт	1-22
4.	Роздатковий матеріал	1-22

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Авторська група : Байер О.М., Безсонова О.К., Брежнева О.Г., Гавриш Н.В., Загородня Л. П., Косенчук О. Г., Корнеєва О.Л., Лисенко Г. М., Левінець Н. В., Машовець М.А., Мордоус І.О., Нерянова С. І., Піроженко Т. О., Половіна О. А., Рейпольська О.Д., Шевчук А. С. Під науковим керівництвом доктора психологічних наук, професора, член-кореспондента НАПН України – Піроженко Т.О. 2021. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Державний стандарт дошкільної освіти: особливості впровадження / Упоряд.: О. Г. Косенчук, І. М. Новик, О. А. Венгловська, Л. В. Куземко. Харків: «Ранок», 2021. 240 с.

3. Княжева І.А. Педагогіка: навчальний посібник для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр). Одеса, Університет Ушинського, 2023. 110 с.

4. Менеджмент в освіті: підручник / за ред. проф. В. Крижка. Київ : Освіта України, 2020. 438 с.

5. Методичні рекомендації до оновленого Базового компонента дошкільної освіти. Лист МОН України №1/9-148 від 16.03.2021. URL: <https://mon.gov.ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>

6. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. 3-є вид. Київ : Каравела, 2020. 496 с.

7. Пащенко М.І. Педагогіка: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.

8. Про загальну середню освіту: Закон України від 13.05.1999 р. № 651-IV. Редакція від 09.08.2019, підстава – 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>

9. Про освіту: Закон України від 24.06.2020 № 2145-VIII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

10. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16.01.2020 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>

11. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік. 2-е вид.перероб.і допов. Бердянськ : БДПУ, 2020. 603 с.

12. Шкала оцінювання якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти. Третя редакція (ECERS-3) / Тельма Гармс, Річард М. Кліффорд, Деббі Краєр / пер. з англ. О. Тільна. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 116 с.

13. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 448 с.

14. Bondarenko N., Kyzenko V., Kosianchuk S. Asking questions as a universal life-affirming skill of the XXI century. Organizational problems of life quality management in the conditions of globalization. Monograph [eds: M. Duczmal, T. Nestorenko]. Opole: The Academy of Management and Administration in Opole, 2020. Pp. 20–28.

15. Frick T. W. Education Systems and Technology in 1990, 2020, and Beyond. TechTrends. New York Country, U.S. : Springer New York, 2020. Vol. 64. Issue 5, September. P. 693–703. <https://doi.org/10.1007/s11528-020-00527-y>

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Всеукраїнський портал "Освіта.ua" (2020). *Освітній процес у дошкільних навчальних закладах: рекомендації та інновації*. www.osvita.ua

2. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / НАПН України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с. URL: <https://bit.ly/2E3xuL>

3. Український інститут розвитку освіти (2023). *Нові методики та стандарти дошкільної освіти*. www.uriedu.gov.ua

4. [Child-friendly-convention-UA.pdf \(unicef.org\)](https://www.unicef.org/child-friendly-convention-UA.pdf)

5. Концепція освіти дітей раннього та дошкільного віку / НАПН України. Київ: ФОП Ференець В. Б., 2020. 44 с. URL: <https://bit.ly/2E3xuLJ>

6. Програми розвитку дітей. Міністерство освіти і науки України. 2024. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/doshkilna-osvita-2/programi-rozvitku-ditey>.